

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a
„DÖMSÖDI REFORMÁTUS TEMPLOM
ORGONÁJA”
települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Szabóné Lévai Csilla

.....

Dömsöd, 2016. október 20.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Szabóné Lévai Csilla

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Szabóné Lévai Csilla
Levelezési cím: 2344 Dömsöd, Petőfi tér 7.
Telefonszám: 0624434477
E-mail cím: domsodnagytemplom.ref@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

A DÖMSÖDI REFORMÁTUS TEMPLOM

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

- | | | |
|---|--|--|
| <input type="checkbox"/> agrár- és élelmiszergazdaság | <input type="checkbox"/> egészség és életmód | <input type="checkbox"/> épített környezet |
| <input type="checkbox"/> ipari és műszaki megoldások | <input checked="" type="checkbox"/> kulturális örökség | <input type="checkbox"/> sport |
| <input type="checkbox"/> természeti környezet | <input type="checkbox"/> turizmus és vendéglátás | |

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
2344 Dömsöd, Petőfi tér 71.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A dömsödi református egyházközség keletkezését a korabeli források alapján 1558-ra tehetjük. A jelenlegi temploma a harmadik lehet, amelyet a régi templom mellé kezdtek el építeni 1774-ben, és alig másfél évvel később 1775 advent első vasárnapján szentelték fel. A copf és barokk stílusban épült templomban 875 ülőhely van és 1967 óta műemlék.

A dömsödiek az országban elsők között voltak, akik orgonát építettek református templomukba. Az egyházközség előjárói 1824. június 13-án „az orgona csináltatásról való tanácskozás végett” gyűlést tartottak. Ez ügyben megkeresték Pesten Petter Ignác „orgonacsinálót”, akit egy vasárnapi istentiszteletre elhívtak. E látogatás során a mester, látva a templom nagyságát és hallva a gyülekezet énekét, 8 változatú orgonát javasolt. Július 8-án Nemzeti Magyar László nótárius és Sass József curátor Pesten felkereste Petter Ignácot „contractus kötés végett”. A szerződésben rögzítették, hogy az orgona 8 mutációs, hosszú oktávós, pedálos legyen. Minden hozzá tartozó anyagot a mester ad, két esztendeig jót áll, az orgonát az egyház hozza haza, és a közeledő Szent Mihály napra a mester felállítja. Az orgona 1824. november 19-én érkezett meg, és a felállítással december 11-én végzett az építő.

Azóta az orgona több alkalommal is felújításra került. 1945 tavaszán közel 3000 hadifoglyot zsúfoltak be a templomba, ami nagy kárt tett a berendezésben. Az orgonát szétszedték, sípjait kidobálták, mert még az orgonában is aludtak katonák. Utána megpróbálták eredeti állapotát helyreállítani.

Az idősebb férfiak még emlékeznek rá, milyen élmény volt taposni a nagy fűjtatót, mely a levegőt biztosította az orgona számára. Ma ez már elektromos motorral működik.

Az egymanuális, nyolc regiszteres orgona ma is hűségesen kíséri a gyülekezet éneklését.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A dömsödiek orgonaépítésükkel Istenükhöz és népükhöz való hűségükről és áldozatkészségükről tettek bizonyosságot csupán 50 évvel a templomépítés után. Mindezt olyan igényességgel tették, hogy gazdagították vele a késői utódokat, így minket is.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

A Dömsödi Reformata Szt. Ekklesiának Protokolluma 1819-1882

Várady József: Dunamellék református templomai 1993

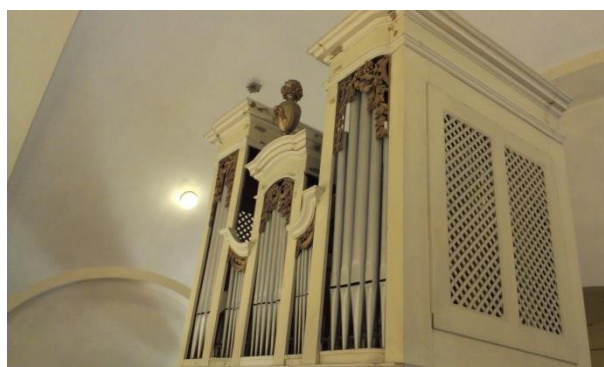
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja



(Fotó: Hack Róbert)



(Fotó: Szabó Péter)

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat